

ABONEMENT

Pour un an D. 2
Edition spécial. 500 Ptrs.

ADRESSE :

"İctihad,, Constantinople

Téléph. St. 865
XXV me ANNÉE

15 Octobre 1929

İCTİHAD

T rk e ve Fransızca

İLM , EDEB , İKTİSAD 

No. 283

ABONEMAN :

Seneliđi [24 N sha] Türkiye
için 2 1/2, hari  için 2 D.
 l  kağırlısı 5 Liradır

 DAREHANES  :

 ığaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève
Yirmi be inci sene

15 Te rinievel 1929

Okumamak Hastalığı

Fransisce bir  arkının  u nekeratını hatırlıyorum :

Un peuple est grand quand il sait lire.

Quand il sait lire un peuple est grand.

Bu sade sözüm sade tercumesi şudur :

Bir kavm okuma bildiği vakit büyükdür. B y kd r bir kavm okumak bildiği vakit. Bu bir yarım hakikettir, c nki okumayı bilmek, bir kavmin büyük olması için elzem olmakla beraber hiç de k fi değildir. Hem okumayı bilmek hem de okumayı sevmek, okumaya, öğrenmeye, öğrendiğini hususi ve umum  hayata tatbik etmeye sevk eden derun  bir meyl duymak da l zımdır.

Bizde bu meylin seneden seneye faci' bir sur'etle azaldığını, yüreğimiz kanayarak, g rmekdeyiz : gazetelerin, mecmuaların, kitablارın okuyucuları her sene eksik zuhur etmektedir. Okumak için devamlı ve artan bir zevk ve telezzuzu milletimizin ruhuna açılmak içi en muhim ve en ziyade milli bir i  kalmaktadır. Yeni Maarif Vekili Cemal H sn  Bey Ef.yi ve ma'iyyetindeki M. T. T. hey'etini en ziyade me  ul edecek bir noktadır; Latin harflerinin kabul  okuyup yazmak bilmeyenlerin okuyup yazmayı öğrenmelerini azim bir dercede kolayla dırdı. Şimdi okumak zevki lâzım. Uzak yakın komşu milletlerde bu hastalıktan eser yok. Onlar okumak, anlamak, öğrenmek için mukavemet edilemeyen bir sevk

ve  evk duyuyorlar. Bir kaç defa söyledim ve yazdım : daha umumi harbden evel Roumanianın Bukre inde çıkan yevmi *Universul* gazetesi her gün *iki yüz bin* nusha satıyordu. Şimdi, bu rakam 300,000 olmuşdur.

Atine universitesine mudavim genç Yunanlıların adedi iki sene evel 13,000 (on    bin) idi. Bulgaristan, Yunanistan, Roumania gençleri hummalı bir fikir hayatı yaşıyorlar. Balkan milletleri arasında bir tedkik seyaheti yapmak muhakkak bizim için çok aci şeyler   retecektir. Bu sayaheti yapmaya hazırlanıyorum.

Geçen sene Danimarka Millet meclisi azasından bir hanım bize gelmi di bu hanımı Kabata  lisesi muallimlerinden Halid Bey bizimle tanı dırmı dı. *Frauen Heimat* y ni kadın yurdu adlı bir mecmua ne retmekde olduğunu kendisiyle konuşarak   renmi  ve kaç nusha basdığını anlamak istemi dim, 65,000 nusha dediği vakit yüzümde hasıl olan hayret hatlarımı gören meb'use hanım 3 milyon ehali olan bir memleket için çok mu ? Di-yerek hayretimi ta'yip eder gibi olmuştu. Bundan 3 sene kadar evel *Maarif Vek leti* ehemmiyyetlice bir sermaye koyarak *Hayat* adıyla *haftalık* ve nefis bir mecmu'a kurdu ; ilk nushalarını on bin kadar satıldığını söylediler ; ne e çok az sürdü. Mecmu'a büyük açıklar vermeye ba ladı nihayet sönük

bir hal aldı ve haftalıkdan on beş günlüğe indi. Şimdi Ankara da çıkıyormuş bizim gör-
düğümüz yoktur, refikleri ile mubadelesi de
munkatî'dir.

Yirmi beşinci yaşını yasayayan ve yanık
ve ıslak kanatlarından başka hareket vasıtası
olmayan *İctihad*ın hali daha parlak, daha az
elemli değildir. Biz on bes sene yirmi beş
sene evel böyle değildik. *İctihad* on beş se-
ne evel 3,000 nusha satılırdı 35 sene çvel
Namık Kemal Bey merhumun Ebuzziya Tev-
fik Bey merhnm tarafından basılan *Osmanlı
Tarihi* nin ilk cuz'u bir hafta zarfında 20,000
(yirmi bin) nusha satılmışdı ve tek bir tane
kalmamışdı. Şimdi masamın üzerinde da'ima
elimden düşürmek istemediğim bir kitap var
135inci bin işaretini görüyorum. Bu kitap
son derecede faydalı ve canlı bir kitaptır
Maria Kuh isminde bir kadın *Thomas Car-
lyle* in eserlerinden seçmiş ve bu seçme ya-
zıları *Arbeiten und nicht verzweifeln*(*) is-
mi altında neşretmiş. Bu avam harci bir ki-
tap olmadığı halde 135 bin nusha basılırsa
Almanyada okumak hazzinin mikdarını tah-
min etmek kolaydır.

Bu kitap ölüleri diriltmeğe kadirdir di-
yebilirim M. T. T. hey'eti bunun Almancası
ve Türkçesi kuvvetli bir zate tercume ettir-
se ve çok mikdarda basdırsa en faydalı bir
iş olur.

Bize can ve heyecan lazım, fikir hayati
lâzım, ilim hayati lâzım.

Fikir hayatımızdaki bu durgunluk fikir
adamlarımızı çok düşündürüyor; fakat bu dü-
şündürüş hayre alamettir, zira hastalığı his
etmek şifanın ilk şartı ve ilk âlametidir.

Dr Ab. Cevdet

(*) Çalış! ve yılma! demektir. Biz bu kitabı içti-
hade tefrike ediyorduk kuzucu oğlu Tahsin Bey tercü-
me ediyordu 56 numrulu ve 28 Şubat 1328 tarihli (İc-
tihad) da başladı.

Üçüncü Milli Türk Tıp Kongresi

Sıhhî ve içtimâî noktaî nazardan
memlekete pek faydalı ve hayırlı hiz-
metleri dokunan milli Türk Tıp Kon-
gralarının üçüncüsü geçen ay hükûmet
merkezinde beşyüze yakın hekimin hu-
zuriyle açıldı. Memleketin dört bir ta-
rafından gelen ilim adamları, Büyük
Millet Meclisi binasında tıbbın en yeni
ve en canlı bahisleri üzerinde günlerce
münakaşa ettiler.

Her sefer olduğu gibi bu defada,
milletin sıhhat ve refahına taalluk eden
noktalardan istifade için hükûmetimiz,
bu münakaşaların feyzli cereyanını bü-
yük bir dikkat ve alâkayle tâkip etmiş-
tir. Bu Kongradaki müzakereler başlıca
kanser, firengi ve kızıl gibi her mille-
tin içtimâî bünyesinde büyük rahnalar
açan afetler etrafında cereyan etti.

Kanserin esbabı husul ve tekevvü-
nünü, müderris Saim Ali bey kendisi-
ne has canlı ve heyecanlı bir usul ile
pek mükemmel anlattı. Dinleyenleri tes-
hir eden bu ilmi musahabede üstat, kan-
serin neden ve nasıl hasıl olduğuna dair
cihan ulemasının en son telekkıyat ve
tecrübelerini telhis etti. Bunu muteakip
Professör Hamdi Suat bey, zadei me-
sâisi olan kanserin Perituvandaki yeni
ve şimdiye kadar gayri malum bir ta-
zahurundan, (kületelium) dan bahsetti.
Şubesinin allamesi olan muhterem ve
mutavazi hocamız, bu keşfini tababet
alemine bildirmiş ve kabul ettirmiştir.

Kanserin cerrahi tedasına ait opera-
tör Amet Burhanettin ve Kemal beyler,
vâkıfane ve ihatalı beyanatta bulundılar.

Tıp fakültesi Röntken muallimi Dr.
Selahittin Mehmet bey Kanserin Rönt-
gen şuaile tedavisi hakkında hazırladı-